

Rijnland vraagt onafhankelijke Tenderboard om aanbesteding nieuwbouw afvalwaterzuivering te toetsen

Het hoogheemraadschap van Rijnland wil op het huidige terrein in de Haarlem Waarderpolder een nieuwe afvalwaterzuiveringsinstallatie bouwen. De huidige zuiveringsinstallatie is sinds de bouw in de jaren zestig al twee keer uitgebreid en heeft het maximum van haar capaciteit bereikt. Het is een van de grootste projecten van Rijnland in de afgelopen 50 jaar. Met het aantrekken van een ingenieursbureau, een technologieleverancier en een uitvoerende partij zijn aanzienlijke investeringen gemoeid. Het is bovendien een complex project dat veel vraagt van het projectteam als het gaat om de doelmatigheid en rechtmatigheid van de inkoopstrategie. Daarom hecht het College van Dijkgraaf en Hoogheemraden veel waarde aan het toetsen van de aanbestedingstrajecten door externe deskundigen.

Drie erkende, onafhankelijke specialisten op het gebied van aanbestedingsrecht, waterzuiveringsprojecten en de aannemerij vormen voor dit project een Tenderboard. Ze kijken objectief met het ambtelijke projectteam mee. Met deze second opinions ten aanzien van juridische en commerciële aspecten borgt Rijnland als publieke opdrachtgever haar maatschappelijke verantwoordelijkheid en verantwoordingsplicht.

Cees Veerman

Zelfstandig ondernemer, interimmanager
en senior consultant

“Vanuit de gedragscode ‘Publiek opdrachtgeverschap’ van de Unie van Waterschappen wil Rijnland een level playing field creëren voor de aanbiedende partijen. Dit betekent dat alle spelers, lees leveranciers, evenveel kansen hebben om een opdracht binnen te halen en iedereen dezelfde regels volgt. Het is een van de belangrijkste aspecten van het aanbestedingsbeginsel ‘gelijke behandeling’. Dus kijk ik met mijn ervaring in de aanneming van civieltechnische projecten graag met de bril van opdrachtnemer. Is de uitvraag helder? Zijn de risico's goed in te schatten? Is er sprake van een goede risicoverdeling tussen opdrachtgever en opdrachtnemer? Hebben de marktpartijen de scope van het project goed in beeld? Dat zijn vragen die ik bij iedere uitvraag stel. Om het projectteam vervolgens objectief te adviseren bij het verwoorden van eisen en wensen waarmee marktpartijen rekening moeten houden.

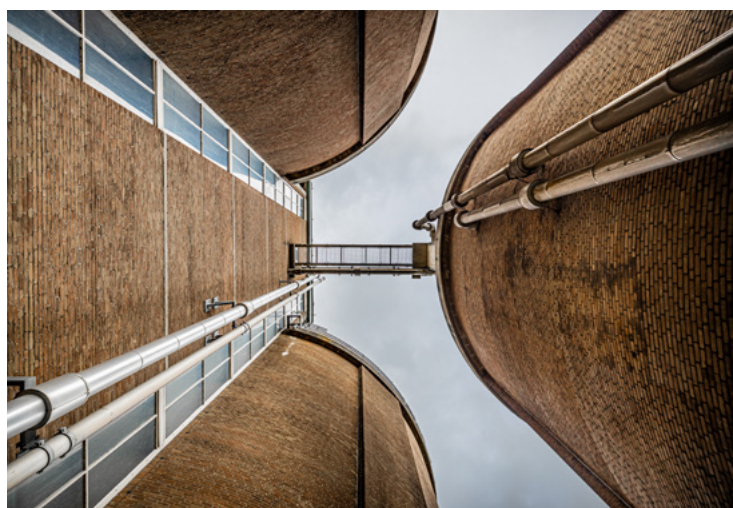
Synergie in uitvraag borgen

Het nieuwbouwproject zit in de buitencategorie risicovolle en complexe projecten. Dit komt door de omvang van de zuivering, het ontbreken van veel vergelijkbare projecten en de steeds scherper wordende eisen met betrekking tot stikstof, fosfaat en zwevende stof in het effluent. Het gaat bovendien om drie Europese aanbestedingen: voor een ingenieursbureau, een procestechnologische leverancier en een aannemer die de bouw voor zijn rekening neemt. Het bereiken van synergie tussen deze disciplines ligt in handen van Rijnland en het ingenieursbureau dat als eerste aan boord komt. Maar die synergie moet al in de uitvraag geborgd worden. Dat vraagt een grote mate van zorgvuldigheid in de formulering van de uitvraag en daarom leest de Tenderboard desgevraagd mee.

Objectieve ogen en oren

De Tenderboard acteert op de vragen die aan ons gesteld worden. We zijn een klankbord voor het projectteam en de stuurgroep en worden niet gehinderd door gevoelens en sentimenten die in de Rijnlandse organisatie leven. Als het resultaat van een uitvraag succes oplevert voor zowel opdrachtgever als opdrachtnemer, dan hebben wij ons werk goed gedaan. Met succes bedoel ik niet alleen de commerciële kant van het verhaal. Als publiek opdrachtgever heb je ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid naar de ingezetenen van het waterschap. Als opdrachtnemer en consultant heb ik al eerder met Rijnland gewerkt en mooie ontwikkelingen meegemaakt. Ik denk aan de bouw van het boezemgemaal Spaarndam en OPA Haarlemmeer. Ik vind het persoonlijk een eer om mijn kennis en kunde in te brengen en heb veel plezier in de samenwerking met de andere Tenderboard leden.”

Cees Veerman is gespecialiseerd in (bouw)projecten en projectorganisaties. Hij heeft meer dan 30 jaar ervaring in managementfuncties bij aannemingsbedrijven in de civiele, werktuigbouwkundige en infratechniek. Hij kent iedere contractvorm, heeft veel ervaring met bouwteams en daarmee een goede kijk op zowel de commerciële kant van de marktuitvraag als de redelijkheid en haalbaarheid ervan.

**“Is de uitvraag helder?
Zijn de risico's goed
in te schatten?”**

Andrea Chao

Aanbestedings- en bouwrechtadvocaat
bij Simmons & Simmons

“Ik ben graag betrokken bij bijzonder innovatieve en complexe projecten. Projecten waar meerdere marktpartijen bij betrokken zijn en waar de samenwerkingsvorm essentieel is voor het resultaat, bijvoorbeeld in bouwteamverband. Als je partners zoekt die dat begrijpen, dan moet je dat al meenemen in de structuur van je aanbesteding en de contractvorm. Je moet ook een stuk flexibiliteit inbouwen, want één ding is zeker: het project verloopt nooit volgens het oorspronkelijke plan. Dat heeft alles te maken met externe factoren die je eenvoudigweg niet allemaal van tevoren kunt weten en op waarde kunt schatten, denk aan invloeden op het gebied van bodemgesteldheid, flora en fauna, stikstof, PFAS, protesterende stakeholders et cetera.

Collaboratief contracteren

Te vaak leiden dit soort onverwachte of niet in te schatten invloeden tot een conflict met alle negatieve gevolgen voor de relatie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer(s). Ik zie het als mijn taak om Rijnland handvatten te bieden om uit dit soort escalaties te blijven, in de vorm van collaboratief contracteren waar tegelijkertijd ook oog is voor een sobere en doelmatige besteding van overheidsgeld. Een aanpak die heel erg aansluit bij het project afvalwaterzuivering Haarlem Waarderpolder waar een ingenieursbureau, een technologieleverancier en een aannemer bij de realisatie betrokken zijn. Omdat de contracten van deze drie partijen op elkaar inhaken, moet je vooraf als opdrachtgever nadenken over hoe je tot je doel komt. Hoe zorg je dat de betrokken partijen zich als partners opstellen en elkaar proactief waarschuwen voor eventuele risico's in plaats van blijven zwijgen uit angst voor aansprakelijkheid?

“Ik ben graag betrokken bij bijzonder innovatieve en complexe projecten.”

Scherp en helder

Kom je tot je doel met wat je opschrijft in de aanbestedingsdocumenten? Dat is wat wij als Tenderboard desgevraagd objectief toetsen. Wij benoemen de kansen en risico's bij de eisen en wensen in de uitvraag en Rijnland besluit wat ze daarmee doet. Met mijn achtergrond in aanbestedings- en bouwrecht en mijn ervaring als advocaat kan ik zaken scherp en helder verwoorden. Daar maak ik als voorzitter van de Tenderboard dankbaar gebruik van om onze gezamenlijke bevindingen, zowel reactief als proactief, naar het projectteam en de stuurgroep over te brengen. Alhoewel ik Cees en Nico pas tijdens dit project heb leren kennen, zijn we als team heel erg complementair. De tegeltjeswijsheid twee, en in dit geval drie, weten meer dan één, die geldt niet alleen voor ons als Tenderboard maar ook voor de verschillende contractpartners die voor dit project aangetrokken worden!"

Andrea Chao heeft veel kennis en ervaring op het gebied van contractrecht en aanbestedingen en is bij tientallen projecten van de overheid en het bedrijfsleven betrokken geweest. Opdrachtgevers zoals RWS, de gemeente Amsterdam en Danone huurden haar in voor contract-juridische uitdagingen die vergelijkbaar zijn met de nieuwbouw van afvalwaterzuivering Haarlem Waarderpolder. Kenmerkend voor deze projecten is de grote mate van complexiteit. Haar ervaringen heeft zij recent in het nieuwe model bouwteam-contract verwerkt, mede opgesteld onder de vlag van Duurzaam Gebouwd. Daarom kijkt Andrea vanuit een juridisch kader mee.

Nico van der Ploeg

Adviseur civiele techniek bij Waternet

“Er is altijd een spanningsveld tussen de belangen van de opdrachtgever en de opdrachtnemer. Het gaat erom de samenwerking gezond te houden door elkaars belangen en voorwaarden te kennen en te respecteren. Daarom moet je in het aanbestedingstraject verwachtingen al zoveel mogelijk inventariseren. Dat kan vervolgens leiden tot randvoorwaarden over mogelijke risico's en de wijze waarop je omgaat met extra inspanningen en kosten die uit die risico's voortvloeien. Wie draagt welk risico en welke draag je samen? Dat kan een hoop strijd en oponthoud tijdens de uitvoering voorkomen. Geen discussie is ook niet realistisch, maar duidelijke en acceptabele positionering van risico's bevordert openheid en redelijkheid en daarmee de samenwerking aan het gezamenlijk belang, namelijk het beoogd projectresultaat.

Contracteisen en EMVI-voorwaarden

Zoals Cees en Andrea al aanhaalden, is het dus bij aanbestedingen voor dit soort projecten heel belangrijk om je af te vragen, hoe een aannemer contracteisen en EMVI-voorwaarden interpreteert. Als je daar niet zorgvuldig over nadenkt, dan kun je er eigenlijk op wachten dat er tijdens het project discussie ontstaat over interpretatieverschillen of onvoorziene risico's. Het is onze rol als Tenderboard om desgevraagd scherp te zijn op risico's, de consequenties van die risico's en de wijze waarop Rijnland over die consequenties afspraken maakt. Door bijvoorbeeld de aanbestedingsdocumenten te toetsen op de wijze waarop potentiële opdrachtnemers participeren in de risico's en of de markt geprikkeld wordt met EMVI-criteria.

Lessons learnt

Dit is een uitdagend project waar veel nieuwe ontwikkelingen samenkomen op het gebied van innovatie, duurzaamheid en circulariteit. Er zijn niet zoveel vergelijkbare projecten, maar Rijnland kan wel leren van andere complexe projecten met bijbehorende contract- en aanbestedingsvormen. Zo zijn mijn collega Jacqueline de Danschutter en ik nauw betrokken geweest bij de bouw van de nieuwe zuivering in Weesp die werkt met de ICEAS-technologie; Jacqueline als programmamanager en projectleider en ik als adviseur civiele techniek met name in de contract- en aanbestedingsfase. De lessons learnt geven we graag aan Rijnland mee. Bovendien is het voor ons interessant om kennis en ervaringen met Cees en Andrea te delen, vooral vanwege de andere bril waarmee zij naar de materie kijken. Dat leidt via mooie en leerzame discussies tot waardevolle conclusies voor de afvalwaterzuivering Haarlem Waarderpolder.”

Nico van der Ploeg kent alle ins en outs van zuiveringsprojecten. Hij heeft een ruime ervaring op het gebied van contract- en projectmanagement, aanbestedingen en zuiveringstechniek. Nico kijkt met name naar de kaders voor samenwerking die met de aanbesteding van de nieuwbouw afvalwaterzuivering Haarlem Waarderpolder gemoeid zijn. Hij betreft daarbij graag zijn collega Jacqueline de Danschutter, huidig programmamanager wateropgaves bij Waternet.

AWZI

Afvalwaterzuivering Haarlem Waarderpolder ligt op het bedrijventerrein Waarderpolder in het noordoosten van Haarlem. Het totale terrein is circa 9 hectare. De huidige installatie beslaat 5,5 hectare en er is circa 3,5 hectare beschikbaar voor nieuwbouw. De zuiveringsinstallatie verwerkt nu het afvalwater van de inwoners van Haarlem, Spaarndam, Bloemendaal, Zandvoort en Aerdenhout. In lijn met de groei van het aantal inwoners binnen de gemeente Haarlem en omliggende gemeenten zal de nieuwe installatie het afvalwater van aanzienlijk meer huishoudens gaan verwerken. Daarbij zal de nieuwe afvalwaterzuiveringsinstallatie ook zuiveringsslib van andere Rijnlandse zuiveringsinstallaties gaan verwerken. De centrale slibvergisting betekent extra belasting en dus extra benodigde capaciteit.

Verbeteren zuiveringsresultaten en verhogen duurzaamheid

Nu de afvalwaterzuiveringsinstallatie verouderd is en belangrijke onderdelen moeten worden vervangen, grijpt Rijnland de kans om de zuiveringsresultaten te verbeteren en in te zetten op duurzame energie. Dus komt er een volledig nieuwe lijn voor het zuiveren van het afvalwater. De sliblijn krijgt een revisie ter voorbereiding van het centraal vergisten van bijna al het slib van de overige zuiveringsinstallaties van Rijnland. Met de nieuwbouw speelt Rijnland in op ontwikkelingen rond klimaat, circulaire economie en biodiversiteit. Daarmee is de nieuwe afvalwaterzuiveringsinstallatie een voorbeeld voor de toekomst van de waterschappen.

Planning

De nieuwbouw wordt op dit moment zorgvuldig voorbereid, naar verwachting zal de nieuwe zuiveringsinstallatie rond 2027 in gebruik genomen worden. De nieuwbouw wordt naast de bestaande zuiveringsinstallatie gebouwd. Zo kan Rijnland gewoon blijven zuiveren in afwachting van de ingebruikname van de nieuwe installatie.